תשובון | מבדק 2 בהלכה | שבת

תפילות שבת, קידוש וסעודות, ערבית והבדלה | שכבה בוגרת

תשובון למורה

מקרא המטרות (שאלון המיפוי): מטרה 1 – בקיאות בהלכות ובמקורות, ידע והבנה | מטרה 2 – בקיאות בהלכות ובמקורות, יישום | מטרה 3 – שליטה במבנה ההלכה | מטרה 4 – שליטה בשפת ההלכה (מילים ומושגים), ידע והבנה | מטרה 5 – שליטה בשפת ההלכה (מילים ומושגים), יישום

מקרא ההישגים (תכנית הלימודים): הישג 1 – יסודות תורה שבעל פה (מקורות) | הישג 2 – מושגי בסיס ומושגי תוכן | הישג 3 – אוצר מילים ותחביר | הישג 4 – מבנה | הישג 5 – בקיאות, הבנה ויישום הלכתי | הישג 6 – ערכים ורלוונטיות

שאלה 1 | תפילות שבת – סמנו נכון V או לא נכון X (10 נק' | מטרה 1 | הישג 1)

א. תפילת העמידה בשבת זהה לתפילת העמידה של יום חול. (X)

ב. בשבת מחליפים את ברכות הבקשה של יום חול בברכה אחת מרכזית. (V)

ג. שלוש הברכות הראשונות ושלוש האחרונות בתפילת העמידה זהות בשבת ובימי חול. (V)

ד. אומרים את פסוקי "ויכולו" אחרי תפילת העמידה של ערבית. (V)

ה. אומרים את פסוקי "ויכולו" לפני תפילת ערבית (אחרי קבלת שבת). (X)

ו. את פסוקי "ויכולו" אומרים בעמידה. (V)

ז. בפסוקי "ויכולו" אנו מעידים שה' ברא את העולם בשישה ימים ונח ביום השביעי. (V)

ח. בקבלת שבת אומרים מזמורי תהילים המשבחים את ה' על בריאת העולם. (V)

ט. בתפילות השבת מזכירים את קדושת היום. (V)

י. אם טעה והתחיל לומר ברכה של חול במקום של שבת, ונזכר שהיום שבת, יסיים את ברכת החול ואז ימשיך את הברכה של שבת. (V)

שאלה 2 | מה לומדים מהפסוק "זכור את יום השבת לקדשו"? הקיפו את התשובה הנכונה. (5 נק' | מטרה 1 | הישג 1)

א. לעשות קידוש והבדלה על כוס יין. ✓ תשובה נכונה

ב. רק לעשות קידוש.

ג. לא לעשות מלאכה בשבת.

ד. לעשות קידוש והבדלה במילים בלבד, ללא יין.

שאלה 3 | תלמידים ארגנו שבת ביחד. בשבת הם נזכרו ששכחו להביא יין לקידוש. מה הם יכולים לעשות? סמנו נכון V או לא נכון X (8 נק' | מטרה 2 | הישג 5 | משאלון המיפוי)

א. יוותרו על קידוש בדיעבד אם שכחו. (X)

ב. אפשר לקדש על מיץ ענבים. (V)

ג. אפשר לקדש על החלות במקום על היין. (V)

ד. אפשר לקדש על כוס תה או מיץ תפוזים. (X)

הלכה

שאלה 4 | הלכות הקידוש – סמנו נכון V או לא נכון X (16 נק' | מטרה 1 | הישג 5)

א. כמות היין בקידוש צריכה להיות לפחות רביעית. (V)
ב. אם כוס הקידוש נקייה, אין צורך לשטוף אותה לפני הקידוש. (X)
ג. לא מברכים אחרי הקידוש ברכה אחרונה. (V)
ד. החלות צריכות להיות מכוסות בזמן הקידוש. (V)
ה. באמירת "ויכולו" בקידוש, המקדש מסתכל על הנרות. (V)
ו. מי שעושה קידוש צריך לשתות את כל היין שבכוס. (X)
ז. בשבת ביום אומרים את נוסח הקידוש כמו בליל שבת. (X)
ח. לא אוכלים לפני הקידוש. (V)

שאלה 5 | קידוש במקום סעודה (16 נק')

א. מה פירוש המושג "קידוש במקום סעודה"? סמנו נכון V או לא נכון (10 X נק' | מטרה 4 | הישג 2 | משאלון המיפוי)

1) אם עושים קידוש, לא חייבים לעשות סעודה. (X)
2) הקידוש צריך להיות במקום שבו עושים את הסעודה. (V)
3) הסעודה צריכה להיות מיד לאחר הקידוש, ללא הפסקה. (V)
4) אם רוצה לאכול את הסעודה אחר כך, יכול לאכול "מזונות". (V)
5) מי שמקדש במקום אחד ואוכל במקום אחר – בדיעבד, יוצא ידי חובת קידוש. (X)

ב. מאיזה פסוק לומדים שצריך לעשות קידוש במקום סעודה? (6 נק' | מטרה 1 | הישג 1)

1) "וקראת לשבת עונג" ✓ תשובה נכונה
2) "זכור את יום השבת לקדשו"
3) "שמור את יום השבת"
4) "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ... וינח ביום השביעי, על כן ברך ה' את יום השבת ויקדשהו"

שאלה 6 | לפניכם שני מקרים. קראו וענו על השאלות. (16 נק')

א. קבעו אם יצא ידי חובת קידוש. הקיפו. (8 נק' | מטרה 2 | הישג 5 | משאלון המיפוי)

מקרה א': משה קידש בבית הכנסת לאחר התפילה, אכל כזית עוגה ("מזונות"), ולאחר מכן הלך לביתו לאכול סעודת שבת.

✓ יצא ידי חובה / לא יצא ידי חובה

מקרה ב': אריאל קידש בביתו והתכוון ללכת לשכנים לאכול את סעודת השבת מיד לאחר הקידוש.

יצא ידי חובה / ✓ לא יצא ידי חובה

ב. הסבירו מדוע כל אחד מהם יצא או לא יצא ידי חובה. (4 נק' | מטרה 2 | הישג 5)

מקרה א': ✓ יצא – אכל "מזונות" במקום שבו קידש, ומזונות נחשבים סעודה.
מקרה ב': ✓ לא יצא – קידש בביתו והתכוון לאכול את הסעודה במקום אחר.

ג. לאיזה מושג קשורה הלכה זו? הקיפו. (4 נק' | מטרה 5 | הישג 2)

קידוש / הבדלה על היין / ✓ קידוש במקום סעודה

שאלה 7 | לפניכם פעולות בתמונות. סמנו תחת כל תמונה מתי מותר לעשות אותה במוצאי שבת (8 נק' | מטרה 2 | הישג 5)

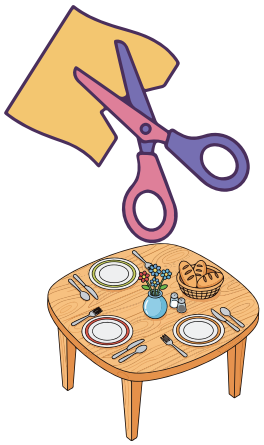

תמונה 1:
○ מותר רק אחרי הבדלה (על הכוס)
● מותר כבר אחרי אמירת "ברוך המבדיל" ✓

תמונה 2:
● מותר רק אחרי הבדלה (על הכוס) ✓
○ מותר כבר אחרי אמירת "ברוך המבדיל"

שאלה 8 | לפניכם הלכה מפרק ה' העוסקת בהלכות קידוש. חברו בקו בין פרטי ההלכה לגדרי ההלכה (15 נק' | מטרה 1 | הישג 5 | משאלון המיפוי)

פרטי ההלכה	גדרי ההלכה
ביום השבת בסעודת שחרית (מתי) ●	● מה
צריך לקדש (מה) ●	● איך
על הכוס (במה) ●	● מי
מברכים רק "בורא פרי הגפן", בלי ברכת הקידוש (איך) ●	● מתי
גם הנשים חייבות בקידוש זה (מי) ●	● במה

שאלה 9 | לפניכם הלכה מפרק ה'. קראו אותה ומלאו את המשימות (6 נק' | מטרה 3 | הישג 4)

יח. אִם רוֹצֶה לִשְׁתּוֹת יַיִן בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה אֵינוֹ צָרִיךְ לְבָרֵךְ עָלָיו, כֵּיוָן שֶׁבֵּרְכַּת 'בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן' שֶׁל הַקִּדּוּשׁ פּוֹטֶרֶת אוֹתוֹ מִלְּבָרֵךְ.

1) מתחו קו תחת המקרה. ← המקרה: אם רוצה לשתות יין בתוך הסעודה
2) הקיפו בעיגול את הדין. ← הדין: אינו צריך לברך עליו
3) מתחו שני קווים תחת הטעם. ← הטעם: כיון שברכת 'בורא פרי הגפן' של הקידוש פוטרת אותו מלברך

בהצלחה!